

EUROOPAN PARLAMENTTI

1999

2004

Istuntoasiakirja

10. huhtikuuta 2002

B5-0239/2002 }
B5-0240/2002 }
B5-0241/2002 }
B5-0242/2002 }
B5-0243/2002 }

RC1

YHTEINEN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

työjärjestyksen 37 artiklan 4 kohdan mukaisesti

- Guido Podestà, Bartho Pronk ja Marialiese Flemming PPE-DE-ryhmän puolesta
- Stephen Hughes PSE-ryhmän puolesta
- Elspeth Attwooll, Luciana Sbarbati ja Willy C.E.H. De Clercq ELDR-ryhmän puolesta
- Monica Frassoni, Nelly Maes ja Jean Lambert Verts/ALE-ryhmän puolesta
- Sylviane H. Ainaridi ja Ilda Figueiredo GUE/NGL-ryhmän puolesta
- Cristiana Muscardini ja Brian Crowley UEN-ryhmän puolesta

joka korvaa seuraavat poliittisten ryhmien jättämät päätöslauselmaesitykset:

- ELDR (B5-0239/2002),
- Verts/ALE (B5-0240/2002),
- PPE-DE (B5-0241/2002),
- PSE (B5-0242/2002),
- GUE/NGL (B5-0243/2002),

YK:n toinen ikäkysymysten maailmankonferenssi (Madridissa 8.–12. huhtikuuta 2002)

RC\466123FI.doc

PE 317.185 }
PE 317.186 }
PE 317.187 }
PE 317.188 }
PE 317.189 } RC1

Euroopan parlamentin päätöslauselma YK:n toisesta ikäkysymysten maailmankonferenssista (Madridissa 8.–12. huhtikuuta 2002)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien joulukuussa 1991 antaman päätöslauselman 46/91 ikäihmisiä koskevista periaatteista, jossa vahvistetaan ikääntyneiden ihmisten oikeus osallistumiseen, arvokkuuteen, itsenäisyyteen, itsensä toteuttamiseen sekä hoitoon ja huolenpitoon,
 - toteaa, että 5,1 prosenttia kehitysmaiden väestöstä on yli 65-vuotiaita ja että prosenttiosuuden ennustetaan nousevan 6,5:een vuoteen 2015 mennessä, mikä vastaa 52 prosentin absoluuttista lisäystä (lähde: US Census Bureau),
 - ottaa huomioon, että EU:ssa yli 60-vuotiaiden osuus väestöstä on 21,5 prosenttia ja että vuoteen 2020 mennessä tämän ikäryhmän osuuden odotetaan nousevan 30 prosentilla ja yli 80-vuotiaiden osuuden 40 prosentilla (lähde: Old Age in Europe, MISSOC-Info, kesäkuu 2001),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 25 artiklan, jossa unioni "tunnustaa ikääntyneiden henkilöiden oikeuden ihmisarvoiseen ja itsenäiseen elämään sekä oikeuden osallistua yhteiskunnalliseen elämään ja kulttuurielämään, ja kunnioittaa näitä oikeuksia",
 - ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 13 artiklan, jossa kielletään ikään perustuva syrjintä,
 - ottaa huomioon ILO:n ikääntyneistä työntekijöistä vuonna 1980 antaman suosituksen R 162,
 - ottaa huomioon ikäkysymysten toisen maailmankonferenssin valmistelukomitean työn,
 - ottaa huomioon 17. toukokuuta 2001 antamansa päätöslauselman turvattuja ja kestäviä eläkkeitä koskevasta komission tiedonannosta,
 - ottaa huomioon Tukholman, Göteborgin, Laekenin ja Barcelonan Eurooppa-neuvoston eläkkeitä ja työllisyyttä koskevat päätelmät,
 - ottaa huomioon Euroopan parlamentin aloitteesta järjestetyn menestyksekkään Euroopan vanhusten ja sukupolvien välisen yhteisvastuun vuoden,
- A. ottaa huomioon, että YK:n toinen ikäkysymysten maailmankonferenssi pidetään huhtikuussa 2002, ja että tämä on tilaisuus tunnustaa ikääntymiseen liittyvät ongelmat sekä teollisuus- että kehitysmaissa,
- B. katsoo, että sekä teollisuus- että kehitysmaissa väestön ikääntyminen nähdään liian usein pelkästään kielteisenä asiana ja rasitteena työvoiman ikärakenteelle ja sosiaaliturva- ja terveydenhuoltojärjestelmien kestokyvyille taikka kehitysmaissa perheen resurssija

RC\466123FI.doc

PE 317.185}
PE 317.186}
PE 317.187}
PE 317.188}
PE 317.189} RC1

kuluttavana tekijänä muistamatta, että ikääntyneet ihmiset antavat tärkeää tukea yhteisölle ja perheelle,

- C. katsoo, että tämä katsantokanta ei tee oikeutta niille valtaville kulttuuri- ja ammattiresursseille, joita ikääntyneet ihmiset ja eläkeläiset edustavat, ja että heidän laaja osallistumisensa yhteiskuntaan, usein vapaaehtois pohjalta, jää liian usein huomiotta,
- D. pitää asennemuutosta tarpeellisena, jos yhteiskunnasta halutaan kehittää kaikkien ikäryhmien yhteiskunta, ja katsoo, että eurooppalaisissa yhteiskunnissa on muistettava erottaa toisistaan nk. kolmanteen ikään kuuluvat ihmiset, jotka elävät tervettä, aktiivista ja itsenäistä elämää ja joiden olisi osallistuttava täysipainoisesti yhteiskuntaelämään, ja nk. neljänteen ikään kuuluvat ihmiset, joiden itsenäisyys ja terveys on heikommassa kantimissa ja jotka tarvitsevat erityistä huolenpitoa ja hoitoa voidakseen elää arvokasta elämää,
- E. ottaa huomioon ikääntyneiden kansalaisten oikeuden osallistua täysipainoisesti siihen yhteiskuntaan, jossa he elävät, ja tunnustaa ikääntyneiden ihmisten kaikkialla maailmassa kohtaamat työntekoon, tulotukeen ja yhteisökehitysohjelmiin liittyvät esteet, jotka kaikki on saatava poistettua,
- F. toteaa, että muuttovirrat kehitysmaista ovat johtamassa perhetukien leikkaamiseen, mikä pahentaa ikääntyneiden ihmisten eristymisen ongelmaa; toteaa yhteiskunnallisista muutoksista johtuvien perherakenteiden muutosten aiheuttavan eristymistä ja yhteiskunnasta syrjäytymistä Euroopan unionissa,
- G. ottaa huomioon, että vanhusten köyhyyden poistaminen kautta maailman on kansainvälisen ikäkysymysten toimintasuunnitelman keskeinen päämäärä, ja pitää olennaisen tärkeänä, että ikäluottuvuus sisällytetään köyhyyskriteereihin ja köyhyyttä torjuviin toimiin sekä EU:ssa että kehitysmaissa,
- H. toteaa, että kaikilla on perusihmisoikeudet terveydenhuoltoon sekä hyvään fyysiseen ja henkiseen terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin,
- I. toteaa, että koska ikääntyneet ihmiset on jätetty HIV/aids-ohjelmien ulkopuolelle kehitysmaissa, yli 49-vuotiaita ei testata ja ikääntyneiden ihmisten HIV-tartunnat jäävät havaitsematta tai diagnosoidaan väärin; ottaa lisäksi huomioon ikääntyneiden ihmisten ehdottoman tärkeän roolin aids-sairaiden ja orvoksi jääneiden lastenlastensa hoidossa sekä heidän potentiaalisen merkityksensä HIV:hen liittyvässä valistus- ja ehkäisytoiminnassa kehitysmaissa,
- J. katsoo, että kaikenlaiset rikkomukset ikääntyneitä ihmisiä kohtaan ovat yleisiä kaikkialla maailmassa, myös EU:ssa, ja että ikääntyneisiin ihmisiin kohdistettu väkivalta on tuomittava mitä tiukimmin heidän perusihmisoikeuksiensa loukkauksena,
- K. ottaa huomioon, että naiset elävät kaikissa yhteiskunnissa miehiä pitempään ja että väestön ikääntyessä ikääntyneiden naisten lukumäärä kasvaa; panee merkille, että ikääntyneet naiset ovat erityisen heikossa asemassa kehitysmaissa, muun muassa noituussyytösten vuoksi,
- L. ottaa huomioon, että kaikkien ikäryhmien yhteiskunnan luomiseksi sen kantavat periaatteet

on muutettava erityisiksi suuntaviivoiksi sekä kansainvälisiksi ja kansallisiksi toimintaohjelmiksi, jotka perustuvat ikääntymistä koskevaan pitkän aikavälin strategiaan, mukaan lukien Kansainvälisen työjärjestön yleissopimusten, erityisesti sosiaaliturvan kehittämistä ja syrjinnän torjumista koskevien yleissopimusten noudattaminen ja määräykset säännöllisistä arvioinneista,

- M. ottaa huomioon, että ikäihmisten ei voida ajatella muodostavan yhtenäistä ryhmää ja että ikäihmisten ryhmän monipuolisuutta on kunnioitettava ja se on otettava huomioon erityisissä politiikoissa yksilöllisiä tarpeita tarkasteltaessa,
- N. ottaa huomioon, että eri arviot jäsenvaltioiden tulevista väestötieteellisistä muutoksista poikkeavat toisistaan jopa 60 prosentin verran, mikä osoittaa, että viidenkymmenen vuoden päähän ulottuviin sosiaalista kehitystä koskeviin ennusteisiin on suhtauduttava varauksellisesti ja että niitä ei voi missään tapauksessa pitää luotettavina tuloksina,
- O. katsoo, että on erittäin tärkeää sisällyttää ikäulottuvuus köyhyyskriteereihin ja köyhyiden torjumiseksi toteutettaviin toimiin,
- P. ottaa huomioon, että väestön ikääntymisestä on tulossa tärkeä kysymys kehitysmaissa, joiden väestön ennustetaan ikääntyvän nopeasti 21. vuosisadan alkupuoliskolla; ottaa huomioon, että kun kehittyneissä maissa väestö on voinut ikääntyä vähitellen, kehitysmailla on vastassaan samanaikaisesti sekä kehityksen että väestön ikääntymisen haasteet,
- Q. ottaa huomioon, että vuoden 2002 kansainvälisen ikääntymistä koskevan toimintasuunnitelman tavoitteena on varmistaa, että kaikkialla ihmiset voivat ikääntyä turvautusti ja arvokkaasti ja jatkaa osallistumista yhteiskuntaansa täysivaltaisina kansalaisina, erityisesti uuden teknologian käytön kautta,
1. kehottaa komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita tukemaan aktiivisesti YK:n toisessa ikäkysymysten maailmankonferenssissa kansainvälistä toimintastrategiaa ja selvää sitoutumista kaikkien ikäryhmien yhteiskuntaan (antamalla tarkoitukseen tarvittavat poliittiset ja taloudelliset resurssit), joka perustuu sukupolvien väliseen solidaarisuuteen, myönteiseen kuvaan pitkästä iästä, ikääntyneiden panokseen yhteiskunnan hyvinvointiin ja aktiivisen roolin jatkamiseen perheessä ja yhteisössä; uskoo, että ikääntyneiden oikeus osallistua aktiivisesti julkiseen elämään sekä heidän oikeutensa demokratiaan ja tasa-arvoon on syytä toteuttaa kiireellisin, konkreettisin ja kunnianhimoisin toimin kaikilla tasoilla;
 2. kehottaa neuvostoa ja komissiota sisällyttämään ikäkysymykset kaikkiin politiikan aloihin, joihin ne liittyvät, ja ottamaan ikääntyneet mukaan kaikkiin asianomaisiin yhteisön sosiaalisiin, taloudellisiin ja kehitysyhteistyötä koskeviin politiikkoihin ja ohjelmiin YK:n ikäihmisiä varten määrittelemien periaatteiden mukaisesti;
 3. kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita säilyttämään Euroopan sosiaalisen mallin ja lujittamaan sitä ja ennen kaikkea kehittämään oikeudellisia yhteenkuuluvuutta luovia sosiaaliturvajärjestelmiä, jotka perustuvat sukupolvien väliseen ja sisäiseen universaalisuuteen ja solidaarisuuteen;

4. toistaa kantansa, jonka mukaan on tarpeen tehostaa kaikkien syrjinnän muotojen, erityisesti ikääntyneiden työntekijöiden syrjinnän, torjumista työmarkkinoilla ja rohkaista työmarkkinoilta syrjäytyneiden palaamista työelämään täydennyskoulutuksen ja ammatillisen uudelleen koulutuksen avulla (ml. uusiin teknologioihin tutustuminen) sekä muuttamalla työn ja työaikojen organisointia sekä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelua ottaen ikääntyneiden tarpeet huomioon; uskoo, että vaihteittaiset eläkejärjestelmät antavat mahdollisuuden säilyttää ikääntyneiden työntekijöiden kokemus ja tietämys ja siirtää ne nuoremmille;
5. kehottaa jäsenvaltioita avustamaan ikäihmisiä kannustamalla itsenäistä ammatinharjoittamista, esimerkiksi rohkaisemalla pienten ja mikroyritysten kehittämistä ja varmistamalla, että ikäihmiset voivat saada luottoa ilman sukupuoleen perustuvaa syrjintää;
6. toistaa kannattavansa avointa koordinoitimenetelmää eläkkeiden, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja terveydenhuollon alalla; pitää myönteisinä komission äskettäin näillä aloilla tekemiä aloitteita ja korostaa toivovansa, että neuvosto jatkaa käynnistettyä työtä perusteellisemmin; toistaa vaatimuksensa tulla otetuksi täysimääräisesti mukaan tähän prosessiin;
7. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita asettamaan etusijalle toimet, joilla pyritään eristymisvaarassa olevien ikääntyneiden integraatioon sekä Euroopan unionin sisällä että kehitysyhteistyöpolitiikassa;
8. kehottaa komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita esittämään erityisiä toimia, joiden tavoitteena on epätasa-arvon ja köyhyyden vähentäminen ikääntyneiden keskuudessa sekä ennen kaikkea ikääntyneiden naisten tilanteen parantaminen eläkemaksujen epätasa-arvoisuuden suhteen ja hyvin vanhojen henkilöiden tilanteen parantaminen;
9. kehottaa komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita ryhtymään toimiin varmistaa, että ikääntyneiden ja eläkeläisten saatavilla olevat tulot ja varat kehittyvät samassa tahdissa koko yhteiskunnan elintason kanssa;
10. kiinnittää huomiota ikääntyneiden maahanmuuttajien ja pakolaisten sosiaaliseen integraatioon liittyviin erityisongelmiin Euroopan unionissa;
11. kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita tunnustamaan, että oppimismahdollisuudet ja uuden tiedon saatavuus ovat monille ikääntyneille arvokas keino pitää yllä fyysistä ja henkistä terveyttä ja jatkaa aktiivista elämää säilyttämällä mahdollisimman korkea fyysisen, psykologisen ja sosiaalisen itsenäisyyden taso; kehottaa Euroopan unionia ja jäsenvaltioita myös tunnustamaan, että tämä on tapa lisätä sukupolvien välisiä yhteyksiä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta; kehottaa niitä sen vuoksi kehittämään edelleen aktiivisen ikääntymisen periaatteita politiikoissaan;
12. kiinnittää komission huomiota sen terveyden- ja vanhustenhuoltoa koskevan tiedonannon yhteydessä omaishoitajien tärkeään tukirooliin ikääntyvien kannalta ja tarpeeseen tehostaa toimia omaishoitajien roolin tunnustamiseksi ja kiinnittää erityistä huomiota kaikkien mahdollisuuteen saada terveydenhuoltoa ja tarjottavien palvelujen laatuun;

13. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään ja kannustamaan tutkimusaloitteita, joiden tavoitteena on kerätä tietoa ikääntyneiden tilanteesta ja tarpeista eurooppalaisessa yhteiskunnassa ja tehdä selväksi nk. kolmannessa ja neljännessä iässä vallitsevan tilanteen välinen ero; kehottaa kaikkia toimielimiä ja maailmanlaajuisesti toimivia tahoja lisäämään yhteistyötään kehittämällä yhteistä tutkimusta, politiikkaa ja yhteisiä ohjelmia, analysoimalla ja käsittelemällä tilastoja mm. sukupuolta, ikää ja muita tekijöitä koskevien eriytettyjen tietojen perusteella sekä arvioimalla tuloksia säännöllisesti;
14. kehottaa komissiota esittämään ehdotuksen erityiseksi ikääntymistä koskevaksi toimintaohjelmaksi, tekemään mahdolliseksi ikääntyneiden vaihto-ohjelman kehittämisen Eurooppaan sekä nimittämään komissioon virkamiehen, joka vastaa näistä kysymyksistä työllisyyden ja sosiaaliasioiden pääosastossa;
15. kehottaa neuvostoa ja jäsenvaltioita tunnustamaan, että Euroopan unioni tarvitsee laajemman oikeusperustan, jotta se voi edistää hyödyllisiä toimia ikääntyneiden tukemiseksi;
16. pyytää kansainvälistä apua kehitysmaille ja maille, joiden talous on siirtymävaiheessa, jotta ne voivat kehittää ikääntymistä koskevia politiikkoja, ja kehottaa sisällyttämään ikääntymiseen liittyvät kysymykset EU:n laajenemisen sosiaalisiin näkökohtiin; kehottaa komissiota julkaisemaan tiedonannon ikääntyneiden tarpeista kehitysyhteistyössä; kehottaa neuvostoa ja komissiota rahoittamaan ikääntyneiden järjestöjen rakenteiden kehittämistoimia Euroopan unionissa ja kehitysmaissa, jotta järjestöt saavat mielipiteensä esille ja niitä kuullaan ikääntyneitä koskevissa asioissa;
17. panee merkille, että vanhuudessa köyhyydellä on selkeä sukupuoliulottuvuus ja että naiset kokevat miehiä todennäköisemmin syrjintää pyrkiessään koulutukseen ja työhön, ansiotuloissa, terveydenhoidossa ja perintökysymyksissä; huomauttaa, että sosiaaliturvajärjestelmien riittävyys, asianmukaiset eläkkeet mukaan lukien, on tärkeä kysymys erityisesti naisille, joiden saamat etuudet voivat muuten olla hyvin vaatimattomat pienistä palkoista ja/tai osa-aikatyöstä johtuen, minkä lisäksi etuuksien saaminen voi usein keskeytyä perhevastuiden ja työttömyyden seurauksena;
18. huomauttaa, että kaikkien ulottuvilla oleva terveydenhuolto sekä fyysisen ja henkisen terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin hyvä taso ovat perusoikeuksia ja kehottaa toteuttamaan yhdentyneitä julkisen terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden järjestelmiä, jotka mahdollistavat tasavertaisen saatavuuden, välttämättömien lääkkeiden ilmaisen jakelun maailmanlaajuisesti, terveyden edistämisen, sairauksien ehkäisyn, infektiosairauksien (erityisesti aidsin) torjumisen, riippuvuuden ehkäisemisen ja kohtuullisten ja arvokkaiden avohoidossa toteutettavien ja pitkäaikaisten hoitopalveluiden laajemman tarjonnan;
19. korostaa työmarkkinaosapuolten roolia toiminnassa, neuvottelut mukaan lukien, joka johtaa kollektiivisten sopimusten tekemiseen eri politiikan aloilla ikääntyneiden työntekijöiden muodostamien henkilöstöresurssien hallinnoimiseksi;
20. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle ja Yhdistyneiden kansakuntien toiselle ikäkysymysten maailmankonferenssille.

RC\466123FI.doc

PE 317.185}
PE 317.186}
PE 317.187}
PE 317.188}
PE 317.189} RC1